

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Didaci Covarrvvas A Leyva Toletani Episcopi Segobiensis
... Opera Omnia**

**Covarrubias y Leyva, Diego de
Antverpiae, 1610**

De præstatione annua, & alijs impositionibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96556](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96556)

Tertio deducitur, Aymonem Saullianum in d. cap. absoluti. num. 6. grauitate errasse, dum is argumentatione quadam ostendere conatur, admissa Cardin. opinione maius priuilegium Ecclesiis inferioribus iure concedi, quam Romanæ, atque ideo ne hoc sequatur, existimat opinionem Cardin. falsam esse. Etenim censet, quoties prescriptio iuris est contra prescribentem, necessariam esse immemorabilem prescriptionem etiam aduersus inferiorem Ecclesiam, etiam contra priuatum; hæc vero immemorialis secundum Cardin. est maior centenaria, quæ contra Romanam Ecclesiam sufficiens est: igitur maior prescriptio requiritur contra Ecclesiam inferiorem, & denique contra priuatum, ubi prescriptio iuris communis est contra prescribentem, quam aduersus Romanam Ecclesiam. Hæc sane est argumentatio, qua doctissimus ille vir utitur ad improbandam Cardin. sententiam. Ego sanè vel non percipio hanc argumentationem, vel ipsa minus congruè colligitur. Fateor quidem, etiam aduersus inferiorem Ecclesiam necessariam esse immemorabilem prescriptionem, ubi prescriptio iuris communis sit contra prescribentem, & eandem prescriptionem admitti in eadè specie aduersus Romanam Ecclesiam. Ex hoc tamen tantum potuisset colligi, parem esse conditionem Romanæ Ecclesie, & inferioris, non autem esse maius priuilegium Ecclesie inferioris, quam sit Romanæ Ecclesie, aduersus quam titide necessaria est prescriptio immemorialis, quoties titulus prescribenti deficit, & iuris communis prescriptio ei aduersatur. Ostendam adhuc maius esse priuilegium Romanæ Ecclesie, quam inferioris. idque luce clarius apparet, si animaduertamus, aduersus Ecclesiam inferiorem sufficere quadraginta annorum prescriptionem, etiam ubi iuris communis prescriptio contraria sit prescribenti, modò is titulum habeat, contra Ecclesiam verò Romanam hoc tempus non sufficere, sed in hac specie necessariam fore ceteraniam prescriptionem cum titulo, quod satis probatur in d. c. 1. de prescript. in 6. & in c. si diligenti. eod. tit. vnde apertissimi iuris est, non tantum ius Ecclesie inferioris non esse maius, quàm sit in hoc tractatu ius Ecclesie Romanæ, sed nec par, licet Cardin. opinionem admittamus.

Quarto ex his deducitur eiusdem Aymonis error, qui in d. c. absoluti. num. 8. censet, in prescriptione immemorabili non exigi tempus centum annorum, quod ad prescriptionem centenariam requiritur, sed sufficere immemorabile probatio eo modo, qui communi omnium iudicio & sententia traditur in c. 1. de prescript. in 6. Etenim fallitur Aymon in huius communis sententiæ interpretatione, siquidem licet modus ille probandi sufficiens sit, nec expressim contineat centum annorum probationem, certe dubio procul presumptione quadam saltem centum annorum quasi possessionem premitit, eiusque probationem includit iuxta omnium intellectum, & sensum, quem paulo ante explicauimus.

Hæc diximus de differentia prescriptionis immemorialis centenariæ, ad eam cognitionem, quæ prescriptio iuris iudiciorum admodum seruit. De viribus autem immemorialis sequenti §. aliqua trademus, præter ea, quæ in præcedentibus explicata fuere.

§. Q V A R T V S.

De annua præstatione, & aliis impositionibus.

S Y M M A R I A.

1. Examinatur Regia constitutio de vasallorum oneribus, quæ impositiones appellatur, & num. 5.
2. Annua præstatio, & uniformis, an longo tempore inducat tituli, & causæ presumptionem.
3. Annua præstatio uniformis, iure annui redditus triginta annis soluta, inducit acquisitionem redditus perpetui.
4. Annua præstatio contingens tempore immemorabili absq. ullius causæ allegatione, inducit annui redditus acquisitionem.
5. Annua præstatio facta à vasallis dominis, non acquirit ipsi ius redditum illum exigendi.
6. Dominus qualiter possit acquirere ius cogendi subditos, ut ad eius molendinam deferant triticum molendum.
7. An possit fieri statutum, quod subditi pro molendino tritico ad aliam quam ipsius Reipublice molendinam accedere non valeant.
8. Statutum istud, etsi validum sit, an molendinis Ecclesiarum præiudicet.

DE prescriptione eius temporis, cuius initium memoriam hominum excedit, plura tradidit iuris vtriusq. Doctores passim, quorū & nos quandoq. meminimus. l. 1.

variar. resolut. 10. & c. 17. ac deniq. in hac ipsa relectione, §. 2. & 3. Nunc tamen obiter (nam & tractatu de prescriptionibus circa onera, quæ Duces, Marchiones, Comites, & nobiles quotidie à clientibus, quos vasallos appellamus, exigunt & percipiunt, eaque impositiones vulgari sermone dicuntur. Etenim Regia constitutio à Carolo I. Hispanorum Rege quintoque Romanorum Cesare statuta in Madritio Conprietatis. Nā quo ad possessionē ne ea priuatur nobiles, ut que in ea defendatur, sufficit, & necessaria est quasi possessio continua quadraginta annorū, ac quoad proprietatē, & verum titulum huius iuris sufficiens censetur, & omnino citatur immemorialis prescriptio de possessione hoc in locum agendum non est. Sed quantum ad proprietatem, satis cognita omnibus est sententia Ioan. And. Hostien. Henrici Panormit. Doct. in reg. quod latemer. de regul. iur. qua definitum est, sufficere ad hæc onera vasallis imposita percipiendā, & que acquirenda, & necessariam esse immemorabilem prescriptionem, modò probatum sit ab ipsis dominis, quod subditi sponte, & non per vim ea onera exhibuerint, & si uerint cum aliquo eis suffragetur prescriptio iuris dictatis, potius in his præstationibus vim & coactionem prescriptio, quam subditorum liberalitatem, titulumve spontaneū ac iustum, l. c. ne liceat potest. l. 1. & l. 3. ff. de alien. iudic. principibus. & l. sequenti. ff. si cert. per. not. Alexand. consil. 1. m. 12. lib. 4. ideoque licet probetur immemorialis præstatio vasalli erga dominum præter ea iura, quæ lege domino debentur vasallis, præsumitur coacta vasallorum voluntas, eorumque oppressio potius, quam libera cum ipso domino pactio, quæ iustum titulum exhiberet, atque ita colligitur ex communi omnium resolutione, in d. cap. quod latemer. cui Regia constitutio refragatur, dum in specie sanxit, sufficere hanc immemorabilem prescriptionem, & camque iustum esse titulum ad hæc iura acquirenda contra vasallos, & præmittit ex ea prescriptione iustum titulum potius, quam vim & oppressionem prescriptio. Quamobrem ad huius questionis perfectā examinationē ego prænotandum esse censo, potest à nobilibus aduersus vasallos plura prescriptioe acquiri. Etenim aut agitur de acquirendis his, quæ iure communi Principis propria sunt, eique speciali quodam summi principatus priuilegio competunt, & in hac specie necessaria est immemorabilis prescriptio, aut quadragenaria cum titulo, vel centenaria, iuxta distinctionem nobis traditam §. 2. huius 2. part. cum ex hac prescriptioe fiat præiudicium Principi summo. Qua ratione, quoties dominus erga vasallos vlti temporis vult acquirere ea, quæ ad Principem pertinent, tunc sanè prescriptio ista tendit in damnum Principis, & ideo in ea obseruanda sunt, quæ de prescriptioe aduersus Principem in proximo §. addidimus. Nec locus erit in hoc casu Regiæ constitutioni, quoad secundam eius partem, quod deducitur ex his, quæ ipse tradidit in variar. resolut. c. 17. num. 6.

Aut domini contendunt aduersus vasallos de iure aliquis annuæ præstationis, quæ seruitiū dicimus, aut de aliquo mili iure, quo vasalli tenentur domino quolibet anno soluere certam quantitatem ratione officij, vel artificij: vnde etenim hæc impositiones, hæcve iura solent per dominos à vasallis exigi. In his quidem præstationibus, & similibus oneribus verè Regia constitutio versatur, cuius interpretationi præmittenda est interpretatio communis iuris consulti in l. cum de in rem verso. ff. de vsuris. ab ea quidem colligitur conclusio prima, Annua & vniformis præstatio cuiuslibet redditis facta ex causa expressa decem annis continuis inducit presumptionem veræ causæ, & tituli. sic denique Iuriconsulti responsum intellexere Bartol. ad fin. Salic. col. 3. & col. 4. quest. 3. in d. l. cum de in rem verso. Bald. col. 2. Salic. col. 1. Alex. col. 3. in l. si certis. annis. C. de pact. Anton. in cap. peruenit. col. 9. de censu. Francisc. Balb. in prescript. 3. part. princip. part. 1. quest. 10. Alexand. consil. 113. col. 2. consil. 108. lib. 2. & consil. 75. lib. 4. Carol. Molin. optimè in tract. de contractib. quest. 20. text. optinimus in leg. litibus. C. de agricol. & censu. lib. 11. quorum opinio communis est.

Ex qua inferitur, quod si appareat quolibet anno, etiā per decennium præstationē facta fuisse sempronio, non tamen cõstet ex eisdè præstationibus, qua ratione & causa fuerint factæ, nō est hoc præsumitur obligatio ad finē agendi pro tempore futuro, quamuis creditor certā causam & titulum allegat.

allegaverit, quod deducitur ex mente Bartol. & aliorum, quos modo citavi. Præsertim id in specie tenent post Salic. lib. in d. q. 10. vers. secundo limita. & Carol. Molin. in d. q. 20. Secundo ab eadem conclusione deducitur, admitendam esse probationem in contrariu, nempe aduersus hanc præ-

sumptionem iuris, vt tandem conficit, nullum titulum ab initio his præstationibus accessisse, secundum Cyn. in d. l. si iura am. q. 10. & ibi Iaf. col. vlt. Alex. consil. 113. col. fm. lib. 1. Franc. col. Balb. in d. q. 10. col. 9. vers. tertio limita. idem tenet Paul. Cast. in d. l. si certis annis.

Tertio probatur ex his, eandem conclusionem veram esse etiam in rusticis, nam præstatio annua vniformis à rustico facta ex causa & titulo, inducit præsumptionem, quod illa causa sit vera cuius opinionis author est Bartol. in d. l. licet. in d. cum de in rem verso. col. 3. Bald. colum. penultim. & ibi Iaf. numer. 1. q. 10. d. l. si certis annis. Paul. Cast. in consil. 51. colum. 2. Alexand. consil. 124. colum. 1. lib. 4. Iafon. in §. præiudicia. de actionib. numer. 56. Carol. Molinus. in consuetud. Paris. §. 7. numer. 1. 7. Balb. in dict. quest. 10. colum. 1. vers. & an illa lex. cum de in rem. verso. quo in loco asseruerat, hanc opinionem communem esse contra Cynum in d. l. si certis. quest. 5. & Alexand. consil. 50. lib. 1. q. 10. qui aduersus rusticos triginta annorum præstationes requirit.

Secunda conclusio: Annua præstatio iure & ratione redditus perpetui continuis triginta annis facta, non tantum inducit tituli præsumptionem, sed veram redditus perpetui acquisitionem per præscriptionem. Hæc probatur, quia hoc tempore absque tituli probatione procedit præscriptio, etiã in rebus maximè præiudicij. Bald. in l. male agitur. C. de præscript. 30. vel 40. annor. Bartol. in l. solut. §. 2. ad fin. ff. de offic. proconsul. tradit Balb. de præscript. 4. part. 4. part. prin. quasi. 9. notat in specie hanc conclusionem Carol. in dict. quest. 20. colum. 2. idem in consuet. Paris. tit. 1. §. 7. numer. 21. text. optimus in l. sicut. & in l. cum noisissimi. C. de præscript. 30. vel 40. annor. §. potest. 16. quest. 3. cap. sancto. ea ratione qua constat ad præscriptionem triginta annorum non esse necessarium titulum, nec eius probationem, quæ de re statim acturi sumus, vnde mihi hæc assertio secunda iure probatissima videtur, nec deficit præscribentis ius, licet ex aduerso probetur de defectu principij, sicuti Carol. docet dict. quest. 20.

Tertia conclusio: Annua præstatio vniformis, & contingens per tempus, cuius initium memoriam hominũ excedit, titulum iustum & sufficientem inducit, etiam si præstationes non fuerint factæ ex causa illa, quæ præscribens allegat, imò nullius causæ specialis allegatio est necessaria. Hæc enim est vis immemorialis præscriptionis, vt in his, quæ absque titulo acquiri tempore non possunt immemoriali præscriptione querantur, cap. 1. de præscript. in 6. l. hoc iure. §. d. uia aquæ. ff. de aqua quotidiana & aestiua. hanc denique conclusionem ipse colligo à Cyn. quest. penult. Angelo, Paulo, & Iafone. col. vlt. in d. l. si certis annis. Bartol. in d. cum de in rem verso. col. 2. Panormitan. consil. 94. lib. 1. cap. 1. & in cap. vlt. colum. 2. de caus. possess. & propriet. Felin. in cap. causam quæ. colum. 3. de præscript. vers. sed adverte. Balb. in d. q. 10. col. 9. limit. 2.

His tandem præmissis, vt ad institutu redeamus, apparet quoad annuas præstationes, quas vasalli & subditi dominis consueuerunt annuatim exhibere, immemorialem præscriptionem solum necessariam in eo casu, quo titulus aliquis non allegatur, nec apparet, qua ratione quolibet anno facta fuerit præstatio, id est, vbi præstationes factæ fuerint nulla causa expressa. Alioqui si summa præstatio à vasallis domino facta fuerit causa ipsius expressa, nempe iure constituti in recognitionem subiectionis, aliave iusta ratione, etiã per decennium tantum, poterunt cogi, & cogendi sunt vasalli pro futuro tempore eadẽ domino præstare, modo is causam allegaverit annuæ præstationis, & ex ea potius, quã ex cõtinuis præstationibus, ius propriũ in iudiciũ deduxerit, nec vasalli aduersus titulu præsumptũ defectũ in initij probauerint, quod inferitur ex præmissa resolutione, idque expressim respondit Alex. consil. 124. lib. 4. Imò annua hæc præstatio iure perpetui redditus per triginta cõtingens annos, absque tituli probatione sufficeret ad veram annui redditus acquisitionem, cui non obesset probatio deficientis ab initio tituli, sicuti paulo ante subnotabam. Quæ quidem resolutio quoad dominos contra vasallos maximam dubitationem habet, cum propter communem omnium adnotationem in d. regul. quod latenter, tum ob legem Regiam, ex qua immemorialis præscriptio necessaria est. Ego iustissi-

mam esse opinor legẽ Regiam, eam que à receptissima Doctorum sententia deduci. Nam quoties aduersus præscribentem adest iuris communis non quidem leuis, sed vehemens præsumptio, ei plurimum resistens, necessaria est præscriptio immemorialis, vel saltem quadraginta iusto, probato, & allegato titulo, cap. 1. de præscript. in 6. At in hoc casu, quo tractamus de præscribendis à domino contra vasallos annuis præstationibus, & aliis quidem iuribus, quæ iure communi à vasallis domino minime debentur, non tantum est præsumptio aduersus dominum simplex pro subditorum libertate, sed vehemens valde, quod eas præstationes per extorcionem, violentiam, & tyrannidem à subditis dominus extorserit, l. vlt. §. si iusto. ff. quod met. causa. idque expressim adnotarunt Innocent. in cap. bona. in secundo de postula. prelat. idem & ibi Doct. in cap. si diligenti de præscriptio. vbi Egidius Ballamer. colum. vltim. Ioan. Faber. in §. aque si agat. de actionibus. 3. quest. princip. ad fin. Bald. in cap. 1. §. paciones. de pace Constantia. Arctin. consil. 14. colum. 11. Guido Papæ consil. 1. num. 7. & consil. 65. num. 2. vnde tam deducitur, necessariam esse immemorialem præscriptionem, quemadmodum lege Regia statutum est, & frequentissima omnium sententia probatum, in d. regul. quod latenter, Quibus duo aduicere decreui, quæ forsitan vera sunt, & iure admitti possunt. Primum quidem, Quadragenariam præscriptionem titulo probato, & allegato, sufficere loco immemorialis præscriptionis in hac causa, quã examinamus, atque ita interpretandam fore Regiam constitutionem, vt vel immemorialis sufficiat etiam quoad proprietatem, vel quadragenaria cum titulo, eiusque probatione & allegatione, text. singularis in d. cap. 1. de præscript. in 6. Secundo est considerandum, probata immemoriali præscriptione aduersus subditos & vasallos, non esse præsumendam vim, nec extorcionem. Etenim tanti temporis vsus præscriptiove præsumptionem violentiæ & oppressionis excludit, sicuti probatur ex Regia constitutione, & ex his authoribus, quorum modo meminimus, præsertim ex Guidone, consil. 65. in princip. & consil. 1. num. 10. & l. Regia 2. tit. 11. lib. 4. ordinar. [l. 2. tit. 3. lib. 6. Recopilat.] Fit tandem ex his, vt si tractetur lis inter dominũ & vasallos super exactionibus & iuribus, quæ iure communi domino à vasallis minime debentur, semper necessaria sit, & sufficiens præscriptio eius temporis, cuius initium memoriam hominum excedit. Vnde hic poterit responsio adsumi & exhiberi pluribus quæstionibus, quæ solent in iudicium deduci circa has exactiones, & iura, quæ domini à vasallis exigere conatur. Sed de operis à vasallis domino præstandis ad domus & castri custodiam, tradit late Boërius de cõsione 212. num. 9. & de excubiis præstandis Iafon. in l. diuortio. §. impendi. ff. solut. matrimon. Angel. in l. turres. C. de operib. public. Lucas de Penna. in l. cum scimus. col. 2. C. de agric. & censu. lib. 11. Alberic. in l. si usufructuarius. vers. si ex prædictis. ff. quibus modis usufruct. amitt. Iacobin. in tract. de roidis. 1. colum. Masuerius in tit. de callis & collectis, ab excubiis.

Præ cæteris frequentissime ad suprema huius regni tribunalia defertur querela vasallorum, qui coguntur per dominos ad eorum propria molendina & furnos, triticum molendum, & panes coquendos ducere, soluta ordinaria mercede & prohibentur alios furnos & molendina habere, ad aliã ve huius officij causa omnino accedere. Etenim nisi legitime probata fuerit hac in re præscriptio immemorialis, absoluuntur ab his oneribus subditi, damnanturque domini, vt subditis libere permittant priuata & propria molendina, ac furnos habere, ad eãve accedere huius muneris causa, prout ipsius subditis libitum fuerit, quod sapissime fit.

Quibusdam forsitan videbitur adhuc nec immemorialem præscriptionem sufficere in hac specie ob eam regulam, quæ dicitur, minime posse præscriptione acquiri ea, quæ à mera voluntate procedere solent: cum ex actibus mere voluntarijs quasi possessio acquiri non possit, l. Proculus. §. de damn. infect. l. 1. §. denique. Marcell. & l. si in meo fundo. ff. de aqua plu. arcand. l. 2. ff. de via public. Etenim is, qui amicum longissimo etiã tempore hospitio acceperit, non poterit inuitus cogi idem hospitium amico exhibere, quod speciatim responderunt Innocent. in cap. cum Ecclesia. de causam possess. & propriet. Cyn. in lib. 1. & 2. C. de seruit. & aqua. Panorm. in capit. significante. de appellat. Dec. cons. 8. colum. 3. & consil. 175. colum. 6. quorum opinio communis est, textus optimus in lib. qui iure familiaris. vbi Bartol. Paulus, Imola, & Alexand. ff. de acquiren. possess. lib. & habet. §. hospites. ff. de precav. lib. si mulier. ff. quib. mod. usufruct. amitt. Panormitan. in d. cap. cum Ecclesia. idem in cap. Abbate sancti

Syluan. de verb. signific. Paul. Castr. in consil. 179. colum. 3. lib. 2. quo in loco ex hac regula inferit, quætores publicos, qui vnius Ecclesiæ, aut sancti nomine in aliqua ciuitate vel prouincia eleemosynas exegerunt, etiam longissimo tempore, non posse prohibere alios quætores eleemosynarum exactioibus. Atque ideo vasalli, qui longissimo tempore panem & triticum coquendum, & molendum in furnos, & molendina domini detulerunt, non poterunt cogi & nunc ad eadem molendina, & furnos huius officij causa omnino ire, & itidem prohiberi, ne ad alia molendina aut furnos accedant. quod in hoc casu respondit Signorolus inter consil. Bald. consil. 77. lib. 1. tex. insignis in l. 18. tit. 3. 2. part. 3. Quamobrem ambiguum est, an & tempore immemoriali hoc ius possit per dominum contra vasallos acquiri.

Huc sanè objectioni duplex responsio aptari poterit. Prior quidè, vt ius istud, de quo modo tractauimus, tempore queratur domino aduersus vasallos, quoties vasalli volentes ad alios furnos, vel alia molendina accedere prohibiti fuerint, & huic prohibitioni consentientes ad domini molendina accesserint. Sic sanè hæc prescriptio non aliter procedit, quod gl. aduertit in l. qui luminibus. ff. de seruit. vrb. præd. & in l. 1. c. de seruit. & aqua. Bart. Ang. Flor. in d. l. qui luminibus. Panor. per tex. ibi, in c. significante. de appell. & in d. c. Abbate sancti Syluan. Iaf. in l. quo minus. ff. de sum. n. n. 27. & ibi Ripa n. 132. Guid. Pap. q. 298. idem Ripa in d. c. cum Ecclesiis. num. 50. Dec. in cons. 8. & cons. 165. col. 2. Cynus & Bal. in l. 1. c. de seruit. & aqua. latissime Balb. de prescript. in 4. part. 5. part. principal. q. 5. & 6. Iaf. in l. si agat. de actio. numer. 41. post Fabr. ibi, & Aymon. cons. 111. num. 22. idem in tract. de antiquit. temp. 4. part. c. materia ista. numer. 99. Carol. Molin. in consuetud. Paris. §. gl. 4. numer. 11. & Iacob. in tract. de feudis. in verb. & cum molendinis. n. 4. Boër. q. 125. col. 2. quorū opinio dubio procul communis est, & probatur in l. hac autem. ff. de seruit. vrb. præd. vnde fit, vt si probatum sit à domino aduersus vasallos, quod fuerint vasalli volentes ad alia molendina deferre triticum molendum, hoc facere prohibiti, & accesserint huic prohibitioni consentientes ad furnos & molendina domini, & ex hoc probata sit quasi possessio huius iuris: & ea ratione præscriptio, quæ à die prohibitionis incipit, procedit.

Posterior responsio ab ea ratione deducitur, qua quibusdam placuit, probata prescriptioe immemoriali, & sic probato vsu tanti temporis, cuius initium memoriam hominum excedit, non esse necessarium probari, quod vasalli prohibiti ad alia molendina accedere, huicque prohibitioni consentientes ad domini furnos, & molendina triticum molendum, & panes coquendos detulerint. quod colligitur ex Dec. cons. 271. n. 14. & 15. Aymon. in d. cons. 3. col. pen. Hoc verò ita est accipiendum, vt ex hoc tempore præsumatur, quasi possessio acquisita eo modo & forma, quæ iure necessaria est, iuxta opinionem, cuius modo meminimus. Alioqui immemoralis vsus in vim prescriptiois parum proficiet, quia nisi quasi possessionem legitime obtentam præsumamus, præscriptioe etiam huius temporis deficit. reg. sine possessione. de reg. iur. in 6. Sic denique quod ista præsumptio ad iudicanda sit ex tanti temporis vsu, sensit Salic. in l. auctoritate. c. vnde vi. cui & alij suffragantur: sicuti in hac. 2. huius relectionis parte obiter tetigimus in princ. n. 8. ad fin. Hæc ipsa conclusio, quod immemoralis prescriptio, aut immemoralis vsus sit sufficiens in his, quæ iure familiaritatis solent exhiberi, & voluntaria sunt, placuit Felin. in cap. cum M. Ferrar. in l. n. 7. de constit. & probatur ex his, quæ diximus superius, vers. Secunda conclusio. Ego sanè hanc præsumptionem prohibitionis ad acquirendam quasi possessionem tunc præsumerè, quando immemoralis temporis vsus probatur simul cum aliquot prohibitionibus in ipsius temporis tractu contingentibus, licet non prohibetur prohibitio ita antiqua, vt ipsa immemoralis quasi possessio ab ea processerit, sed sufficiet probatio prohibitionum aliquot, quæ motam litem triginta, quadraginta, aut quinquaginta annis processerint: etenim præsumam ex hoc immemorabilem quasi possessionem à prohibitione processisse. Alioqui nulla probata prohibitionem, minimè admitterem, quod ex Dec. Aym. & aliis modo adnotauimus.

Poterit etià immemoralis hic vsus allegari, & in iudicium deduci, non in vim prescriptiois, sed ad probationem tituli, quem actor asseruat seipsum habere ad hoc ius percipiendum: probatur etenim titulus ex hoc immemoralis temporis vsu, qui vim habet constituti, & præiudicij, hoc iure.

§. ductus. aquæ. ff. de aqua quodid. & est. cap. super quibusdam. de verborum significati. cap. 1. de prescript. in 6. cum his, quæ nos adnotauimus lib. 7. varior. resol. cap. 17. n. 5. atque ita videtur responsum fore in hac specie, tamen Petrus Iacobus in præd. l. de fumo. Barthol. Capol. de seruit. vrb. præd. cap. 50. Ripa in d. cap. materia ista. num. 98. & Boër. quæst. 125. col. 2. expresse aliter sentent, non sufficere quod hæc iura molendinorum & furnorum, quæ modò examinamus, vsu tantum temporis, cuius initium memoriam hominum excedat, nisi à die prohibitionis legitima prescriptio processerit, quæ quidè contrauersa rem dubiam satis efficit. Et ideo etiam prior opinio admittenda sit, posterior tamè, ni fallor, obtinebit, quoniam actum sit de acquirendo iure mere & simpliciter negatione tunc enim, nisi probetur prohibitio, acquiri non potest. negatiuum, etiam tempore immemoriali, cuius rei exemplum sit in d. l. qui luminibus. vbi Accurf. domum habeas, aut aream propriam per ceterum annos, aut denique mille, alius eam non edificauerit, minime ego possesum asserere, mihi acquisitum esse ius seruitutis alius non tollendi contra vicinum, imò ipse poterit libere alius tollere. Quæ de re oportet exactè cogitare, quoties quælibet in proxim incidit, legendique sunt diligenter prænotati auctores, maxime Cæpolla, & Ripa in dicta l. quo minus. num. 131. qui aliquot quæstiones aliis nominatim auctoribus adiectis tractauerunt. Et in specie, quando certus vsus implicet contrarium vsum, tradit diligenter Carolus Molin. in dicta §. 1. gloss. 4. num. 12.

Illud omittendū non est, dominos habentes iurisdiccionem, Principem tamen superiorè recognoscentes, nequaquam posse subditos cogere iure communi, quod ad domini molendina triticum molendū dferant, & non ad alia is enim actus meræ voluntatis est, vt patet, & ideo permittenda non est, nec iure permittitur domino hæc violentia, adeo quidem, vt nec per statutum ipsius domini aut populi id fieri possit, cum id tendat in graue subditorum præiudicium, præsertim eorum, qui alia in eadè vrbe, eiusque territorio molendina construxerint, & adiacuerint, aut construere velint, huius sententiæ auctores sunt Barthol. Spec. cons. 272. lib. 2. Ioa. Baptist. de sancto Severino in repetit. l. omni populi. ff. de iust. & iur. colum. 36. Signorol. inter consilia Baldi, cons. 56. lib. 3. & inibi Bald. consil. 57. Anchar. in cap. canonum statuta de consil. q. 11. Ripa lib. 1. responsorum, cap. 11. Nicol. Boër. decis. 129. idque maxime obtinet, quando statutum istud sit ad privatam ipsius domini vtilitatem, quod fatentur Bald. in cons. 40. lib. 5. & Iacob. in tract. de feudis. verb. & cum molendinis. q. 1. Aymon. in 4. part. de antiquit. temp. c. circa præmissa. num. 4. Quasi tres hiis superiores auctores velint, & probare conentur, hoc statutum fieri posse ad ipsius vniuersitatis vtilitatem, quoties licrum inde acquirendum, in totius communitatis vtilitatem expendendum est. Ego vero priorem sententiam, quæ communis est, sequor absque vlla distinctione, idque video sentire Dd. quos ad eius comprobationem citauimus, non enim satis est, quod lucrum ex molendinis ipsius Reipublice futurum sit, vt à populo superiorè habente statutum istud fiat in præiudicium ita graue subditorum, & in damnationem libertatis illius, quæ iure communi cuique concessa est. Quæ obrem veluti iniquum est rescindendum. nam & ad hoc appellari potest, l. 1. §. solet. ff. quando appell. sit. l. qui se grauatos. C. de app. Non in iudicium posse contingere aliam publicam vtilitatem, cui statutum istud innitatur, ex qua iustificari valeat. Quod, ex tempore, loco, & aliis iudex discretus arbitrabitur: tamen enim illud hic admonuimus, aduersus Bald. & Iacob. non esse rationem iustam huius statuti, quod lucrum acquirendum ipsius communitatis necessitatibus distribuendum sit in publicam vtilitatem, siquidem hæc non est sufficiens causa, vt iniqua lex fiat, cum possit aliunde publicis oneribus & expensis subueniri. Hinc planè deducitur, huiusmodi statutum minimè ratione fortiori admittendum esse in præiudicium furnorum, & molendinorum Ecclesiarum. Nam etsi præmittatur hoc statutum validum esse, quod modo negamus, id tamen aduersus Ecclesias quoad earum furnos, & molendina, non obtinebit, secundum Calderin. inter Anchar. consilia, consil. 12. & Anchar. consil. 13. quo in loco refertur hæc de re collegij Bononiensis responsio, idem Anchar. cons. 155. Boër. in d. q. 125. Ripa lib. 3. respon. c. 11. Socin. in d. cons. 172. lib. 2. col. 3. Iaf. in lib. citatis. colum. 4. ff. si. cert. pet. Baptist. in d. lib. communi. col. 1. m. 36. ff. de iust. & iur. Anchar. in canonum statuta q. 11. de consil. Alexan.

